

Vårkorn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Strängnäs

Quench befäster sin ställning men tappar lite av försprånget som den högst avkastande maltkornsorten i det mellansvenska försöksområdet. Både för 2010 års försök och i flerårssammanställningen ligger Quench i topp av marknadssorterna. För övriga maltkornssorter krävs det en merbetalning för att motivera dess odling. Gustav har under några år dominerat foderkornsmarknaden men får nu tuff konkurrens av den långstråiga Fairytale om förstaplatsen. Även nya Luhkas är med och konkurrerar avkastningsmässigt och har samma tidiga mognad som Gustav men ett längre strå. Justina tappar anmärkningsvärt mycket i avkastning gentemot mätaren under 2010. Tam Tam är en nyare sorter som visat högst avkastning två år i rad och kommer troligtvis som marknadssort till 2012.

Under 2010 avkastade, av marknadssorterna, Gustav och Luhkas bäst i medeltal. Av maltkornssorterna ligger Quench i en klass för sig. Sedan kommer Tipple och nya Roselina som något lägre avkastning gentemot Quench. Många sorter har tappat gentemot sortblandningen i år, sortblandningen består av Justina, Gustav, Quench, och Tipple. Gustav, Luhkas, Tipple och Mittja är sorter som har gått bra och stärkt sin position under året. I år anmäldes 12 st nya sorter för prövning, av dessa ser en handfull riktigt lovande ut. Av de sorter som varit med några år ser Tam Tam lovande ut. Justina och Mercada är sorter som tappat mest i avkastning under året gentemot sortblandningen.

I figur 1 visas marknadssorter, mätarsorter och sorter som troligen kommer inom några

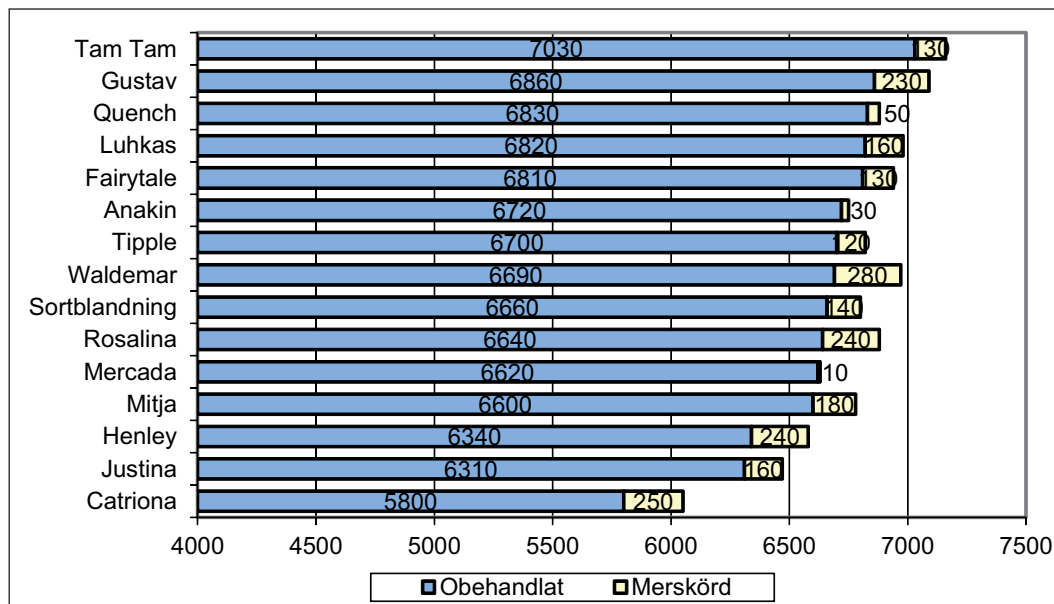
år. Avkastningen i ej svampbehandlade led redovisas i färg och merskörden för svampbehandling i vitt. Figuren visar att Gustav avkastade högst bland marknadssorterna 2010 i obehandlade led. Waldemar, Catriona, Roselina och Henley gav den högsta merskörden för svampbehandling medan Mercada och Quench gav lägst merskörd.

Merskörden av svampbehandling av kornssorterna gav i område D i storleksordningen -200 kg, i område E i ca 400 kg och i område F ca 200 kg. På de flesta försöksplatserna utfördes svampbehandlingen med 0,25 l Amistar och 0,8 l Stereo. Proteinhalten 2010 blev högre än flerårsmedeltalet för maltkornssorterna.

Under 2010 genomfördes sammanlagt 18 sortförsök med medeltidiga och sena sorter inom det mellansvenska försökssamarbetet. Sammanlagt prövades 42 kornsorter, i försöksserierna som heter L7-401 och L7-4011.

Avkastningen 2010 var högre än flerårsmedeltalet i område D och E och i nivå med flerårsmedeltalet i område F. I område D låg avkastningen ca 300 kg/ha över flerårsmedel och i E-området blev avkastning ca 200 kg/ha högre.

De flesta försöken såddes från mitten av april till början av maj. Kornet utvecklades bra i hela mellansvenska försöksområdet, med god bestockning under en blöt och kall maj. Juni månad var det relativt optimalt väder för kornet att utveckla en god skörd. Men efter midsommar kom värmen och det blev ordentligt varmt vilket resulterade i torkskador på grundare jordar. Skörden av kornförsöken pågick under andra halvan av augusti till mitten av september, med vissa avbrott för regn.

Behandlingseffekt vårkorn 2010, område D-G.

I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien 2010. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativt av mätarens avkastning i respektive kolumn. Tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren.

Resultaten från de enskilda åren och flerårsmedeltalen i tabell 2 är hämtade från försöksserierna R7-410, L7-401 och L7-4011 på fältforskningsenheten på SLU, www.ffe.slu.se

Område D. Quench avkastat bra i år och redovisar det högsta flerårsmedel, följt av Tipple och Henley av malkornssorterna. Av foderkornet står de kortstråiga sorterna Gustav och Waldemar i en klass för sig när det gäller avkastningsnivån. Av långstråiga kornsorter så avkastar Fairytale högst. Flera sorter som tappat mot mätaren i år, de som tappat mest är Fairytale, Mercada och Gustav. Endast Mitja har ökat i avkastning gentemot mästare och övriga sorter har hållit jämna steg eller tappat lite i år.

Område E. Av marknadssorterna toppar foderkornssorterna Gustav och Fairytale avkastningen för flerårsmedel, tätt följt av Mercada och malkornssorten Quench. Av de nya sorterna Luhkas, Rosalina och Waldemar har de en bit kvar upp till de andra marknadssorternas avkastning. Under 2010 har i stort sett alla sorter som tappade i avkastning gentemot sortblandningen. Det är endast Mercada som inte tappat i relativt mot mätaren i år.

Område F. Malkornet Quench och foderkornssorterna Gustav och Fairytale ligger i topp i flerårsmedlet av marknadssorterna. Av malkornssorterna så hållet Quench försprånget gentemot Tipple men nya sorten Rosalina har trängt in sig i mellan Quench och Tipple avkastningsmässigt. Gustav har fått konkurrens av nyare och långstråigare Fairytale, Anakin och Luhkas. Alla marknadssorter, utom Gustav, har tappat i avkastning mot mätaren i år, de som tappat mest är Fairytale, Henley, Quench och Tipple.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2010, omr D-F, obehandlat, svampbehandlat och medeltal för obehandlat och svampbehandlat

Sort		Obehandlat	Behandlat	Medeltal
Sortblandning	kg/ha	6 660	6 800	6 730
	rel.tal	100	100	100
Sec Tam Tam (SW)		106	105	105
SW Gustav		103	104	104
CSBC Luhkas (SSd)		102	103	103
NFC Quench (PI)		103	101	102
Sej, Fairytale (SSd)		102	102	102
SW Waldemar		100	102	101
SW 57688 Thor		98	103	101
SJ Columbus 72308 (SSd)		100	101	101
SJ Christoffer 72387 (SSd)		101	102	101
Sej Anakin (SW)		101	99	100
NFC Tipple 401-11 (PI)		101	100	100
Sej Rosalina (SSd)		100	101	100
SW Mitja		99	100	99
LP Mercada (SW)		99	97	98
SW Amber		97	96	97
SW Honey		96	97	96
Ni Henley (SSd)		95	97	96
Justina (SSd)		95	95	95
SW Catriona*		87	89	88

* endast provad i 5 st försök

Sorter nedan provade för första eller andra gången och i 4 st försök i D-G området				
SJ 95081 (SSd)		107	110	108
Sec Shandy (SW)		107	107	107
NS Soldo (SSd)		105	107	106
Nord 08/2413 (SSd)		105	108	106
LW02W093-05 (SW)		104	105	104
IGP F 5306 (SSd)		103	105	104
PF 12200-55 (SSd)		103	104	104
NSd Iron (SW)		104	104	104
Sej 056007 (SW)		104	105	104
Syn Propino (SW)		100	104	102
Sej Zeppelin (SSd)		101	101	101
BayWa Grace (SSd)		99	102	101
SJ 071152 Natasia (SSd)		100	101	100
SW 77314		100	99	100
Hadm 12111-06 (SW)		98	102	100
IGP Streif (SSd)		99	97	98
Sej 072344 (SW)		98	96	97
Syn 407-151 (SW)		98	95	97
NS Wiebke (SSd)		94	100	97
SW 68426		95	97	96
IGP Kia (SSd)		96	93	95
Br Sunshine (SW)		92	97	94

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Gustav, Justina, Quench och Tipple. Tanken med sortblandningen är att få en stabilare mätare.

ANAKIN (SSd) är ett foderkorn från Danmark som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett ganska långt strå med god stråstyrka. Anakin har medelsen mognad. Sorten har högre kärnvikt och lägre proteinhalt medan rymdvikten är i nivå med mätaren. Anakin har hittills visat mindre mottaglighet för sköldfläcksjuka.

CATRIONA (SW) är ett whiskymalkkorn. Sorten avkastar något under mätaren och har medelsen mognad. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Catriona har medellåg rymdvikt, låg kärnvikt och hög proteinhalt. Maltkornssorteringen är medelgod och stärkelsehalten är låg.

FAIRYTALE (SSd) är ett foderkorn från Danmark som visat mycket hög avkastningspotential. Sorten har ett långt strå men med något sämre stråstyrka än mätaren. Fairytale ger en medelhög rymdvikt och låg kärnvikt och proteinhalt. Sorten har medelsen mognad och medelhög stärkelsehalt.

GUSTAV (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten har hög avkastningsförmåga. Strået är kort och styvt. Medelhög rymdvikt, kärnvikt och medellåg proteinhalt. Sorten mognar medeltidigt. Gustav har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren. Gustav har låg stärkelsehalt.

HENLEY (SSd) är ett malkkorn från England med avkastningsförmåga strax under mätaren. Sorten har mycket bra malkkornsortering. Henley har ett medellångt strå med stråstyrka och mognad som mätaren. Låg rymdvikt, hög kärnvikt och proteinhalt. Har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren.

Tabell 2. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2008-2010, samt flerårsmedel 2006-2010

Område	C		D			
	Sort/årtal	2006-2010	2008	2009	2010	2006-2010
Sortbl. kg/ha		5 700	7 380	7 940	7 870	7 580
rel.tal		100	100	100	100	100
Anakin		106		105	103	103
Catriona				95	85	90
Fairytale		110		97	102	103
Gustav		106	114	103	107	108
Henley		99	105	102	101	101
Justina		101	101	101	98	101
Luhkas		105		94	108	104
Mercada		101	110	104	98	103
Mitja		95		90	101	96
Quench		106	107	106	105	105
Rosalina				98	100	100
Tam Tam		108		108	108	110
Tipple		97	107	95	101	101
Waldemar		101	114	99	106	107

JUSTINA (SSd) är ett foderkorn från Tyskland. Sorten har visat hög avkastningsförmåga men ligger snart i nivå med mätare. Jusina har medelsen mognad. Sorten har ett långt strå och som är något stråsvagt. Rymdvikten är medellåg och proteinhalten och kärnvikt är medelhög. Stärkelsehalten är medellåg.

LUHKAS (SSd) är ett tidigt mognade foderkorn från England som visat hög avkastningspotential. Sorten har ett medellångt strå med medellåg stråstyrka. Rymdvikten är hög och kärnvikten samt proteinhalten är medelhög. Stärkelsehalten är medelhög.

MERCADA (SW) är ett foderkorn från Tyskland med hög avkastningsförmåga. Sorten mognar medeltidigt och har ett relativt kort strå med god stråstyrka. Mercada har en låg rymdvikt och medellåg proteinhalt samt hög kärnvikt. Stärkelsehalten är medellåg.

MITJA (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten avkastar något under mätaren och

har betydligt tidigare mognad. Sorten har ett något längre strå än mätaren med sämre stråstyrka. Rymdvikten och proteinhalt är högre än mätaren medan kärnvikten ligger i nivå med mätaren. Stärkelsehalten är medelhög

QUENCH (SW) är ett malkorn från England, som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett medellångt strå och god stråstyrka som mognar relativt sent. Sorten har låg kärnvikt och proteinhalt medan rymdvikten ligger i nivå med mätaren. Sorten har en relativt hög stärkelsehalt. Malkornsorteringen är medelhög.

ROSALINA (SSd) är ett malkorn från Danmark har hitintills avkastat i nivå med mätaren. Sorten har en tidig mognad och ett medellångt strå som är stråsvagt. Rymdvikten och proteinhalten är låg medan kärnvikten är i nivå med mätaren. Sorten har en stärkelsehalt och malkornssortering i nivå med mätaren

Tabell 2. forts. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2008-2010, samt flerårsmedel 2006-2010

Område	E				F			
Sort/årtal	2008	2009	2010	2006-2010	2008	2009	2010	2006-2010
Sortbl. kg/ha	4 230	6 840	6 050	5 850	6 300	6 860	6 230	6 240
rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100
Anakin	101	96	97	100	105	102	101	104
Catriona						98	93	98
Fairytales	109	97	104	105	107	106	102	107
Gustav	103	101	104	106	104	103	103	106
Henley	98	94	94	97	99	97	95	98
Justina	101	96	91	98	105	99	96	102
Luhkas		98	101	101		99	102	104
Mercada	105	101	103	104	102	101	97	101
Mitja	100	89	97	97	103	98	101	101
Quench	106	99	100	104	104	107	102	106
Rosalina		96	100	102		101	101	103
Tam Tam		105	105	109		108	106	109
Tipple	103	99	102	103	99	99	99	100
Waldemar	105	98	100	102	103	101	101	103

TAM TAM (SW) är ett malt/foderkorn från Frankrike som visat mycket hög avkastningspotential. Sorten har ett långt strå och bra stråstyrka som mognar medelsent. Tam Tam har medelhög rymdvikt, medeltung kärnvikt och låg proteinhalt. Sorten har hög stärkelsehalt och medel hög maltkornssortering.

TIPPLE (SW) är ett maltkorn från England som avkastar i nivå med mätaren. Sorten ger låg proteinhalt och bra maltkornsutbyte. Tipple har ett kort och styvt strå. Rymdvikten är i nivå med mätaren medan kärnvikten är betydligt högre. Sorten mognar relativt sent. Tipple har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren.

WALDEMAR (SW) är ett foderkorn från SW som har hög avkastningsförmåga. Sorten har ett kort strå med god stråstyrka. Waldemar mognar medeltidigt. Rymdvikt, kärnvikt och

proteinhalt ligger i nivå med mätaren. Sorten har god mjöldaggsresistens. Stärkelsehalten är låg. Waldemar har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren.

Nyare sorter

NSd Iron (SW), Sej 056007 (SW), Syn Propino (SW), BayWa Grace (SSd), SJO71152 (SSd), IGP Streif (SSd), SW 68426, IGP Kia (SSd), Br Sunshine (SW) och PF 12200-55 (SSd) har provats i två eller flera år i området.

Nya sorter

SJ 95081 (SSd), Sec Shandy (SW), NS Soldo (SSd), Nord 08/2413 (SSd), LW02W093-05 (SW), IGP F 5306 (SSd), Sej Zeppelin (SSd), SW 77314, Hadm 12111-06 (SW), Sej 072344 (SW), Syn 407-151 (SW) och NS Wiebke (SSd) provades för första året i området.

Tabell 3. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 2006-2010, område D-G

Sort	Stråstyrka 0-100*	Strå- längd cm	Mog- nad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornvikt g	Protein % av ts	Stärkel- se i TS % av ts	Sortering	Bladfläck- sjuka, obeh. led
								Diam > 2,5 mm % **	% **
Sortbl.	87	68	109	666	49,4	11,5	60,0	95	6
Anakin	85	69	110	663	53,4	11,1	60,5	96	5
Catriona	80	68	109	656	46,7	11,7	59,5	94	6
Fairytales	80	71	110	664	45,5	11,0	60,8	93	4
Gustav	88	59	109	662	47,3	11,3	59,8	93	4
Henley	83	70	109	651	51,4	11,4	60,3	97	6
Justina	81	72	110	660	50,1	11,5	60,0	95	5
Luhkas	80	66	109	680	50,5	11,5	60,6	95	4
Mercada	83	65	109	652	52,6	11,2	60,0	95	4
Mitja	83	70	108	679	49,1	11,8	60,5	93	5
Quench	84	67	111	664	47,4	11,0	61,1	95	5
Rosalina	76	66	108	656	48,6	10,8	60,1	95	6
Tam Tam	84	71	110	672	49,2	10,9	61,2	95	5
Tipple	88	64	110	664	52,5	11,0	60,5	96	4
Waldemar	85	60	108	661	49,9	11,5	59,6	95	5

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd. 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** resultat från hela Sverige